

til overtagne sagsområder. Som kapitaloverførsel betragtes de samlede årlige finanslovbevillinger vedrørende Grønland til Ministeriet for Grønland, Den kongelige grønlandske Handel og Kirkeministeriet opgjort netto og korrigeret for rente- og afdragsbetalinger m. v. på bolig- og erhvervsstøttelån m. v. i Grønland. Der er ved denne afgrænsning af kapitaloverførslen lagt vægt på at sikre, at der til enhver tid vil kunne findes et præcist mål for kapitaloverførslen.

I tilfælde af ressortomlægninger (overførsel af opgaver fra Ministeriet for Grønland til andre ministerier) må det sikres, at udgifterne til de pågældende opgaver også på det nye ressortministeriums budget (eller i anmærkningerne dertil) opføres særskilt.

I bestemmelsen i stk. 2 foreslås, at der sker en fordeling mellem Danmark og Grønland af offentlige indtægter fra råstofvirksomhed, som overstiger beløb svarende til de årlige kapitaloverførsler fra Danmark, således at en del af sådanne yderligere indtægter skal kunne tilfalde hjemmestyret til forøgelse af levestandarden og de offentlige ydelser i Grønland, til udvikling af den grønlandske økonomi og til sikring af et økonomisk fundament også på længere sigt, dvs. i tiden efter en evt. periode med olieudvinding eller anden råstofudvinding.

Under hensyn til usikkerheden med hensyn til fremtidige råstofindtægters størrelse og tidsmæssige placering har man fundet, at de nærmere principper for fordelingen først bør fastlægges, når der er opnået større klarhed over den mulige størrelsesorden af råstofindtægterne og disses beløb over tiden. Det foreslås derfor, at spørgsmålet om, hvor stor en del af årlige råstofindtægter ud over et beløb svarende til kapitaloverførslen, der skal tilfalde Grønland, og efter hvilke regler denne del skal anvendes og anbringes, skal løses ved senere aftale mellem rigsmyndighederne og hjemmestyret, men at hver af parterne på et hvilket som helst tidspunkt skal kunne kræve, at der gennemføres forhandlinger til opnåelse af en sådan aftale.

På grundlag heraf foreslås den endelige fastsættelse af fordelingen samt reglerne om anbringelsen og anvendelsen af den grønlandske del at ske ved lov, jfr. stk. 3. Det er herved forudsat, at den grønlandske del skal tilfalde hjemmestyret og alene være undergivet hjemmestyrets dispositioner, men at der — bl. a. for at sikre Grønland et økonomisk fundament også på længere sigt — skal ske henlæggelse (i en fond eller på anden måde) af hjemmestyreindtægter fra råstoffer ud over, hvad hjemmestyret har behov for i sit løbende budget at anvende til løsning af sine opgaver.

De således henlagte midler bør forvaltes af hjemmestyret og alene kunne anvendes af dette.

Hjemmestyret skal inden for de fastsatte regler kunne anvende midlerne og skal ved såvel anbringelsen som anvendelsen af midlerne disponere under hensyntagen til rigets almindelige finans-, penge- og valutapolitik.

Til § 27.

Bestemmelsen svarer i princippet til den gældende lovs § 24.

Når det er fundet hensigtsmæssigt at foreslå bestemmelsen opretholdt uanset den almindelige regulering, der er indført ved lov nr. 225 af 19. maj 1971 om arbejderbeskyttelse i Grønland, har det sammenhæng med, at der for denne form for virksomhed kan være behov for at fastsætte særlige regler på dette område. Den gældende bestemmelse om fastsættelse af regler for gennemførelse af tilsyn foreslås ikke opretholdt, idet sådant tilsyn findes at være omfattet af reglerne i lovforslagets § 14. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 6.

Til § 28.

Der henvises til bemærkningerne til § 7. Bestemmelsen svarer i øvrigt til den gældende lovs § 25.

Til § 29.

Bestemmelsen svarer til den gældende lovs § 27.

Til § 30.

Forslagets § 30 tilsigter at opretholde den praksis, der har udviklet sig på grundlag af princippet i den gældende lovs § 1, stk. 2, om, at visse former for indsamling og brydning af råstoffer ikke kræver særlig tilladelse eller koncession. Den foreslåede bestemmelse vil som hidtil omfatte smykkesten (halvædelsten) og lignende som grundlag for fremstilling af husflid samt råstoffer til forbrug lokalt til byggematerialer eller til opvarmningsformål og lignende. Indsamling efter denne bestemmelse vil som hidtil være begrænset til aktiviteter, der ikke har industrielt præg med dertil forbundne større investeringer, jfr. herved bemærkningerne til § 1.

Ved forslagens stk. 2 slås fast, at adgangen efter stk. 1 til at indsamle eller bryde råstoffer vil bortfalde i det omfang, der meddeles eneretskoncession til udnyttelse af bestemte forekomster. Dette vil eksempelvis gælde befolkningens adgang til indsamling af kul i et område, hvor der meddeles eneretskoncession til udnyttelse af kulforekomster.

Specielt spørgsmålet om indsamling af smykkesten og andet materiale til husflid og lignende forarbejdningsindustri har i de senere år aktualiseret sig